

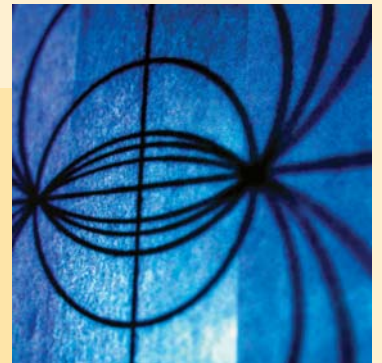

Toezen op de kwaliteit van leven in Europa

infosheet

„Onder „levensomstandigheden“ worden doorgaans de omstandigheden verstaan waarin mensen dagelijks leven...en die tot uiting komen in hun inkomsten- en consumptiepatronen. „Levenskwaliteit“ is een breder concept dat verwijst naar het algehele welzijn van mensen in een samenleving.“

uit „Monitoring quality of life in Europe“, mei 2003.

WAT is de context?

In aansluiting op het in 1992 totstandgekomen Verdrag van Maastricht is de aandacht van het EU-beleid voor levensomstandigheden duidelijk toegenomen, getuige de witboeken van de Europese Commissie inzake het Europees sociaal beleid, groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid, en de mededeling betreffende een agenda voor het sociaal beleid. In eerdere onderzoeken van de Stichting zijn problemen van werkgelegenheid en sociale integratie onder de loep genomen, waarbij met name de heropname van kwetsbare groepen in de arbeidsmarkt het uitgangspunt was.

WAAROM dit initiatief?

Bij recent uitgevoerde activiteiten is gekeken naar nieuwe methoden om trends en veranderingen in de kwaliteit van het bestaan in de Europese Unie en haar kandidaat-lidstaten te volgen. Op het gebied van de werkomstandigheden wordt in deze behoefte voorzien door de enquêtes van de Stichting naar de arbeidsomstandigheden van 1990, 1995 en 2000. Wat betreft de arbeidsverhoudingen vindt regelmatig rapportage plaats door de Europese Waarnemingspost voor arbeidsverhoudingen (EIRO). In deze samenhang stelde de Stichting vast dat er aanvullende, vergelijkende gegevens op het terrein van de levensomstandigheden nodig waren en in mei 2003 gaf zij derhalve de aanzet tot een nieuwe pan-Europese enquête naar de kwaliteit van het bestaan. Dit project, dat 28 EU-(kandidaat-) lidstaten bestrijkt, zal nieuwe informatie en analyses opleveren over onderwerpen die samenhangen met de levensomstandigheden en de kwaliteit van het bestaan in deze landen. De eerste resultaten, die eind 2003 worden verwacht, zullen gebaseerd zijn op de bevindingen van deze enquête en op bestaande informatie afkomstig uit een database met onderling vergelijkbare gegevens over de gehele Europese Unie. De analyse- en rapportagewerkzaamheden worden door een netwerk van deskundigen in de kandidaat-lidstaten ondersteund.

WELKE procedure werd gevolgd?

De Stichting voerde breed overleg met beleidsmakers en de sociale partners, publieke instanties en niet-gouvernementele organisaties alvorens het toezicht op levensomstandigheden en welzijn als concept te analyseren en er een raamwerk voor op te stellen. Er werd een database van bestaande informatie op dit gebied opgezet met behulp waarvan een eerste rapport totstandkwam dat de huidige levensomstandigheden en kwaliteit van het bestaan in de Europese Unie beschreef. De laatste fase van de voorbereidingen bestond in een voorstel voor nieuwe werkzaamheden, dat aanbevelingen bevatte voor de invoering van een beter observatiesysteem van de Stichting.

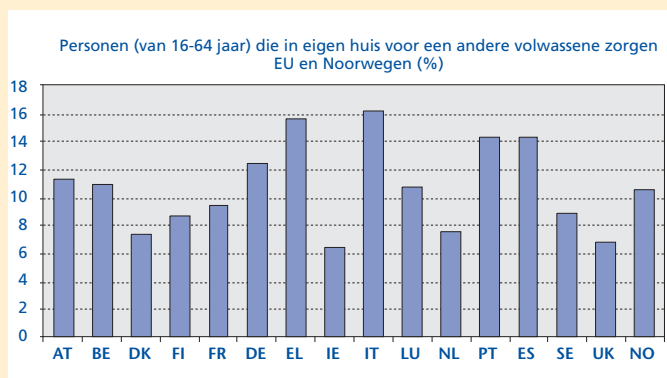
WAT zijn de doelstellingen?

Invoering van een instrument voor toezicht op de kwaliteit van leven ter:

- afbakening van het gebied van de levensomstandigheden dat tot de taken van de Stichting behoort;
- observatie van de ontwikkelingen die zich op dit terrein afspelen;
- beoordeling van nieuwe terzake dienende thematiek of problematiek;
- ontwikkeling van een hulpmiddel voor EU-beleidsmakers dat hen gegevens en analyses over levensomstandigheden kan verstrekken.

WAT is het plan van aanpak?

- De aandacht wordt gericht op welzijn, waarbij het in eerste instantie gaat om de mogelijkheden voor mensen om hun eigen doelen te bereiken;
- de hulpmiddelen, en indien mogelijk, de belangrijkste kenmerken van de leefomgevingen waarop mensen opereren worden gedocumenteerd;
- de hulpmiddelen en levensomstandigheden worden gemeten aan de hand van objectieve indicatoren en subjectieve beoordelingen;
- voorkeuren en attitudes worden hierbij meegenomen;
- zowel maatschappelijk als persoonlijk welzijn worden behandeld.

Bron: Foundation Employment options of the future survey, 1997.

WAT zijn de belangrijkste aandachtspunten?

- Werkgelegenheid en economische hulpbronnen, de rol van gezin en gemeenschap, gezondheid en onderwijs;
- de onderlinge verbanden tussen deze gebieden, met name tussen het arbeids-, gezins- en gemeenschapsleven;
- de tijdsbesteding en -indeling als centrale factor bij deze wisselwerking;
- de kwaliteit van sociale voorzieningen (met name gezondheidszorg en onderwijs), die de grootste invloed op welzijn uitoefenen.

Registratie van veranderingen die zich in de loop van de tijd voordoen is weliswaar een essentieel kenmerk van toezicht, maar om inzicht te krijgen in meerdimensionale entiteiten als levensomstandigheden en welzijn is het ook noodzakelijk diepgaander onderzoek te doen naar de verbanden die bestaan tussen de verschillende dimensies en tussen deze dimensies en externe factoren. Dit brengt veel meer mee dan het regelmatig meten van trends op hoofdindicatoren; met het oog op doelmatige informatieverstrekking aan beleidsmakers is een analytische aanpak echter van wezenlijk belang en moet afgezien worden van een beschrijvende aanpak.

WAT nu?

Eind 2003 zullen de eerste resultaten van de pan-Europese (28 landen bestrijvende) enquête naar de kwaliteit van het bestaan voorhanden zijn. Aan de hand hiervan en op grond van vergelijkingen kan de Stichting trends op het gebied van met welzijn samenhangende thema's analyseren en rapporteren. Deze enquête is ook bedoeld als hulpmiddel bij de vaststelling van nieuwe aandachtspunten en problemen. De Stichting zal zich bij de opstelling van een serie analytische rapporten over de belangrijkste beleidskwesties baseren op de analyse van de gegevens uit de nieuwe enquête en van de van elders afkomstige bestaande informatie. Deze gegevens en rapporten zullen het uitgangspunt vormen bij het volgen van de veranderingen die zich de eerstvolgende jaren voordoen. Ze kunnen tevens worden gebruikt om beleidsmakers van de Europese Unie te voorzien van een stevige basis van waaruit zij de komende jaren verbeteringen in de levensomstandigheden en de kwaliteit van het bestaan in Europa kunnen stimuleren.

Monitoring quality of life in Europe (rapport)
www.eurofound.eu.int/publications/EF02108.htm

Illustrative report on quality of life in Europe
www.eurofound.eu.int/living/living.htm

Meer informatie

Teresa Renehan — Contactpersoon voor informatie: ter@eurofound.eu.int

Werk van de Stichting op verwante gebieden:

Access to employment for vulnerable groups, Foundation paper No 2
www.eurofound.eu.int/publications/EF0244.htm

Integrated approaches to active welfare and employment policies (Samenvatting in het Nederlands: Geïntegreerde benaderingen van actief welzijns- en werkgelegenheidsbeleid)
www.eurofound.eu.int/living/welfare.htm

Third European working conditions survey
www.eurofound.eu.int/working/surveys.htm

Illness, disability and social inclusion
www.eurofound.eu.int/publications/EF0332.htm (infosheet)
www.eurofound.eu.int/publications/EF0335.htm (rapport)

Quality in social public services (on-linebundel van beste praktijkvoorbeelden)
www.eurofound.eu.int/living/social.htm

Active citizenship and community involvement (Samenvatting in het Nederlands: Actief burgerschap en bewonersparticipatie)
www.eurofound.eu.int/living/active.htm

Towards a sustainable corporate social responsibility
www.eurofound.eu.int/transversal/csr_report.htm

Employment in household services (Samenvatting in het Nederlands: Werkgelegenheid in huishoudelijke diensten)
www.eurofound.eu.int/living/emp_holdserv.htm